

Однак, незаперечним є факт, що високого технічного рівня недостатньо для мистецького розвитку. Художні здібності також вимагають мотивації, гостроти сприйняття, уяви й естетичного інтелекту. При цьому уява, хоча і є активною складовою художніх здібностей, видається своєрідною. Художньо обдаровані діти використовують випадкову імпровізацію, як, наприклад, каракулі, щоб досліджувати фігури, візерунки та лінії, а також різноманітні ефекти.

З іншого боку, творчі діти часом бувають надзвичайно обережними, стикаючись із новими проблемами; вони можуть виявляти поведінку, протилежну поведінці, пов'язаній із творчістю, щоб захистити себе від глузувань або збентеження. Вони можуть обмежувати тематику творчості й матеріали, які використовують для створення своїх продуктів.

Естетичні уподобання виходять із самоспрямованих викликів. Уявлення дитини про те, що є елегантним, красивим чи «правильним», схоже на думку художника-професіонала. Однак, заклади загальної середньої освіти, а іноді й мистецької освіти, не завжди можуть задовольнити потреби художньо обдарованих дітей.

Для оптимізації розвитку художньої обдарованості дітей необхідно вести облік їх досягнень. Незавершені роботи відкривають для тренування ока стільки ж, скільки й завершені. Якщо дитина будує скульптури чи інші тривимірні конструкції, найкращими нотатками можуть бути миттєві або цифрові фотографії. Ведення таких записів також розвиває навички організаційного та критичного мислення. Іншою стратегією є ведення журналу подій, коментарів чи поведінки, а також запис історій, що характеризують художній розвиток дитини. Також корисним є ведення записів про конкурси, виставки та інші досягнення. У цьому сенсі необхідною є співпраця педагогів із батьками художньо обдарованої дитини, що допоможе зробити процес розвитку обдарованості найбільш ефективним.

Список використаних джерел

1. Kay, S. (2006). *Identifying and nurturing talent in the visual arts*. Duke University Talent Identification Program.

БОНДАР Т. І.

Мукачівський державний університет, Україна

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ІНШОМОВНА КОМУНІКАЦІЯ ПЕДАГОГІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ» ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Нові стандарти вищої освіти за кожною спеціальністю регламентують вимоги глобалізованого суспільства до підготовки наступного покоління фахівців. Особливістю документів є чітко окреслені вимоги до фахівця (компетентнісний підхід), що закладені в основу Болонського процесу та міжнародного проекту Європейської комісії «Гармонізація освітніх структур у Європі» («Tuning Educational Structures in Europe», TUNING). Імператив формування в здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти поважного ставлення до різноманітності, мультикультурності, здатності працювати в міжнародному контексті вмотивовує доцільність розроблення нового курсу «Іншомовна комунікація педагогів у полікультурному середовищі», у змісті якої взято до уваги

особливості діяльності в умовах полікультурного середовища та вимоги до формування загальних і фахових компетентностей.

Аналіз сучасного стану викладання англійської мови професійного спрямування в закладах вищої освіти засвідчує низку проблем системного характеру, які гальмують досягнення здобувачами окресленого рівня володіння іношомовною компетентністю. Науковець З. Корнева зауважує, що в закладах вищої освіти технічного профілю відчутна гостра потреба в удосконаленні професійної комунікативної компетентності. Авторка доводить, що необхідно переосмислити зміст навчання іноземної мови професійного спрямування, з огляду на необхідність включення до цього змісту соціокультурного та психологічного складників [1, с. 10]. Проблему формування змісту аналізують А. Мартинюк, А. Губіна, які стверджують, що в деяких немовних ЗВО навчання іноземної мови обмежене лише вивченням загальної технічної мови, що безпосередньо не стосується майбутньої професійної діяльності [2, с. 96].

Доцільність створення підручників з англійської мови за професійним спрямуванням помітили на кафедрі педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету, що готує здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з трьох спеціальностей: 011 «Освітні, педагогічні науки» (спеціалізація «Управління закладами освіти»), 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта». Для якості освіти й на виконання вимог до підготовки конкурентоспроможного фахівця, який здатний успішно взаємодіяти в міжнародному контексті, до навчального плану всіх трьох спеціальностей введено дисципліну «Іношомовна комунікація педагогів у полікультурному середовищі». Цю дисципліну також включено до навчального плану спеціальності 025 «Музичне мистецтво. Виконавсько-педагогічна майстерність», оскільки здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти цієї спеціальності присвоюють кваліфікацію викладача музичного інструмента / викладача вокалу / викладача хорових дисциплін.

Навчальна дисципліна «Іношомовна комунікація педагогів у полікультурному середовищі», що є, по суті, англійською мовою за професійним спрямуванням, – обов'язкова дисципліна для здобувачів вищої освіти ступеня магістр педагогічних спеціальностей Мукачівського державного університету. Дисципліна адресована особам, які вивчали іноземну мову протягом здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

У процесі розроблення чотирьох навчальних програм дисципліни «Іношомовна комунікація педагогів у полікультурному середовищі» узято до уваги вимоги до змісту навчання чинної програми з англійської мови для професійного спілкування: відповідність рівня володіння мовою дескрипторам міжнародного рівня володіння мовою; узгодженість із національними галузевими стандартами; наявність чітко сформульованих цілей і результатів навчання; ґрунтування на професійних та навчальних уміннях; охоплення професійного, академічного, ситуативного й прагматичного змісту; урахування попереднього досвіду здобувачів, їхніх вимог і навчальних потреб; організація за модульною системою.

Для окреслення змісту навчання залучено відомості про особливості англійської мови за професійним спрямуванням, її відмінності від загальної

англійської мови або англійської мови для повсякденного спілкування («General English»), що окреслені зарубіжними дослідниками: відповідність змісту специфічним потребам здобувача; відбір лексики, граматики, жанру дискурсу спеціальних текстів, з огляду на професійний складник; вивчення англійської мови за професійним спрямуванням, що вимагає від здобувачів володіння базовими знаннями англійської мови.

Зміст навчання сформований на основі аналізу освітньо-професійних програм, опитування гарантів освітньо-професійних програм, здобувачів, фахівців, працевлагодів, викладачів-предметників і викладачів англійської мови для професійного спілкування; проведенні співбесід та вивченні посадових інструкцій, які окреслені межами спеціалізації.

Отже, з огляду на необхідність подолання суперечності між потребою формування конкурентоспроможних фахівців, які ефективно взаємодіють у міжнародному контексті, та відсутністю необхідного навчально-методичного супроводу навчання англійської мови за професійним спрямуванням, подано авторське бачення стосовно проблеми формування змісту дисципліни. Запропоновано зміст курсу «Іншомовна комунікація педагогів у полікультурному середовищі» для здобувачів другого «магістерського» рівня вищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Список використаних джерел

1. Корнеєва З. М. Сучасний стан навчання англійської мови технічного спрямування у закладах вищої освіти. *Іноземні мови*. 2019. № 2. С. 10–17.
2. Мартинюк А. П., Губіна А. М. Організація курсу іноземної мови за професійним спрямуванням у технічному вищому навчальному закладі. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: зб. наук. праць*. Рівне, 2015. Вип. 11 (54). С. 94–97.

БРЕХЛІЙЧУК Б.Б.,
КУЗЬМА-КАЧУР М.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Актуальною проблемою сучасної початкової освіти виступає залучення школяра до наукової діяльності. Для сприяння вирішенню зазначеної проблеми стають в нагоді навчальні проекти. Ранній навчальний проект спроможний розкрити дитині шляхи отримання людством наукових знань, показати перспективи розвитку світу в якому особистість перебуває, а також можливість її власного внеску у його розвиток.

Молодші школярі не переобтяжені інформативно, розглядають ситуацію з різних, абсолютно не пов'язаних між собою точок зору, що сприяє формуванню нестандартного та варіативне мислення особистості, а також дає змогу вчителю організувати індивідуальне навчання.

Проектна діяльність молодших школярів з природознавства має свої особливості:

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>